

בני העיר

פרק רביעי מגילה

לא

כא ממי פ"ג מהל' תפלה הלכה ט טו"ע א"ח סי' תפ"ג ס"ג: כו ב ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': כז ג ממי שם טו"ע סס סעיף ה': כח ד ממי שם הל' ט טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': כט ע ממי שם הל' ט טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עא ו ממי שם הל' יא טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עב ז ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עג ח ממי שם הלכה יב טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עד ט ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עה י ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עו יא ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עז יב ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עח יג ממי שם הלכה טו טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עט יד ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': עפ יז ממי שם הל' יז טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פא יח ממי שם הל' יז טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פב יט ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פג כ ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פד כא ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פה כב ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פז כג ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פח כד ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פט כה ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פפ כז ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פז כח ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פח כט ממי שם טו"ע א"ח סי' תל סעיף א': פט

רבינו חננאל

אסיקנא והאידנא נהוג עלמא משך תורא קדש בכספא פסל מדברא שלח בוכרא וקורין ומפטירין כאשר כתוב בגמרא ופשוטה היא

ליקוטי רש"י

ואדוני האדונים לא יוכל שום אדון להגלי את חסדו מלפני יי. וכתוב בתורה עושה משפט יתום ואלמנה הרי גבורה ואלל גבורתו אתה מולא ענומתו [שם, יח.]

הגהות וצינים

[א] בכת"י ובמשניות ובשבת: [ב] בכת"י נוסף שבתורת כהנים: [ג] בכת"י נוסף עבדין: [ד] בכת"י ופסח: [ה] בכת"י גדרותו. (וכמו שהודא בסדר ויתן לך למצו"ש), ועיי' מהרש"א: [ו] עיי' בהר"ן דף רסח ע"א שהעתיק קורין מצות וחוקים וב"ה הכבוד ומפטירין וכו' והיא גירסא נכונה [גליון]: [ז] בכת"י הגירסא ובשבת ומפטירין בנרות: [ח] בר"ן איתא מעשר שני: [ט] ברש"י שבר"ך ורמז חלו"ל של מועד: [י] עיי' הגי' בר"ך וברא"ש וכו' בכמה כת"י דגירס' בגמ' ו"א

והאידנא נהוג עלמא למקרי משך תורא וכו'. אומר ר"י דזה הסדר לא ישתנה רק כשתל פסח ציוס חמישי שא' צ' קורין משך תורא וציוס שלישי שהוא שבת של חול המועד קורין ראה אתה אומר אלי וצנללה הו' פסל לך כדאמרינן לקמן^(ט) דשבת של חול המועד צין צניסן צין צתשרי קורין ראה אתה אומר אלי וציוס ד' וחמישי וששי של פסח שהוא אצ"ג דשבת לא יקראו פסל לך צתמישי של פסח כמו שרגילין צשאר שניס אלל ציוס (ח) ארצע וחמישי וששי יקראו קדש צכספא צמדצנאל:

במנחה

קורין בעריות. לפי שהנשים מקושטות צשציל כצוד היום^(ט) לפיכך נריך להזכירם שלא יכסלו צהן וצמדצנ יש שלך קורין צעריות לפי צשארל עושין רמו להקצ"ה שצסס שהזכיר אותם שלא לגלות ערוה כך לא תגלה ערוהם צעונותם^(ט):

למחר

קרינן וזאת הברכה ומפטירין ויעמוד שלמה. יש מקומות שנהגו להפטיר ציהי אחרי מות משה^(ט) ושיצוץ הוא שהרי הש"ס אין אומר כן^(ט) יש אומרים שרצ האי גאון תקן לומר ויהי אחרי מות משה אלל אינן יודעין הסצנאל אמאי שנה סדר הש"ס:

מפטיר

ויאמר לו יהונתן מחר חדש. קשיא אמאי אין עושין כן כשתל ר"ח אלר ואלש חדש ניסן צאלח צשצת ואלמאי מפטירין ציהודע וצנאלשון צאלח למדש^(ט) ו"ל משוס דהפטרה ציהודע מדצרת צשקליס^(ט) ומוכרת שרלש מדש אלר יהיה צלוחו צשצע^(ט): ראש

אסיקנא והאידנא נהוג עלמא משך תורא קדש בכספא פסל מדברא שלח בוכרא וקורין ומפטירין כאשר כתוב בגמרא ופשוטה היא

(ט) אתה מוצא ענוותנותו דבר זה כתוב בתורה (ט) ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים כתוב בתורה (ט) כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלמים ואדוני האדונים וכתוב בתורה (ט) עושה משפט יתום ואלמנה שנוי בנביאים (ט) כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש וגו' וכתוב בתורה ואת דכא ושפל רוח משולש בכתובים דכתיב (ט) סולו לרוכב בערבות ביה שמו וכתוב בתורה (ט) אבי יתומים ודיין אלמנות ו"ט הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים ומפטירין (ט) הנה יום בא לה' והאידנא דאיכא תרי יומי^(ט) למחר מיקרא ה"ג קרינן אפטורי מאי מפטירין (ט) ויקהלו אל המלך שלמה יושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג ו"ט האחרון קורין כל הבכור מצות וחוקים^(ט) ובכור ומפטירין (ט) ויהי ככלות שלמה^(ט) למחר קורין וזאת הברכה ומפטירין (ט) ויעמד שלמה אמר רב הונא אמר רב שבת שחל להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות מקרא קרינן (ט) ראה אתה אפטורי בפסח (ט) העצמות היבשות ובסוכות (ט) ביום בא גוג^(ט) בחנוכה בנשיאים ומפטירין (ט) בנרות דזכריה וואי מיקלעי שתי שבתות קמייתא בנרות דזכריה בתריתא (ט) בנרות שלמה^(ט) בפורים (ט) ויבא עמלק^(ט) בראשי חדשים (ט) ובראשי חדשיכם ראש חדש שחל להיות בשבת מפטירין (ט) והיה מדי חדש בחדשו יחל להיות באחד בשבת מאתמול מפטירין (ט) ויאמר לו יהונתן מחר חדש. אמר רב הונא (ט) ראש

יהי אחרי מות משה: [כ] הגהת הב"ח אינה מובנת דהא ע"כ סימן מאפ"ו על ימי חוה"מ לחוד קאי חוץ מב' ימים של יר"ט דאל"כ ליכא אלא ה' ימים ובצר לן יומא חד ולכן פ"י רש"י על נכון דיר"ט שני כראשון שור או כשב, גם מה שמחק תיבת טוב אינו מוכן כלל, ונראה שמקומו במקום אחר והרעתך כאן בטעות (גנוי יוסף):

ברכות וקללות. לאס צתקותי^(ט) להודיע שעל עסקי החטא צלה פורענות לעולם ויחזרו צתצונה וינללו מצרה שהן מתענין עליה: אין מפסיקין בקללות. כדמפרש מילתא שאין שניס קורין צהן אלל אחד קורא את כולן ושניס הראשונים קורין פרשת צרכות: קורין בפרדן. צענין סדר הפרשיות (ט) ותנאי פליגי צה צצרייתא צגמרא^(ט) היכן מתחיל צשני וצתמישי: ואין עולה להן מן החשבון. כשיגיע יום שבת יחזרו מנה שקראו צשצת צמנחה וצשני וצתמישי: שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. אכולה מתני קאי ללמוד מכלן שמנחה לקרות ציוס המועד מעניני המועדות: גמ' הכי גרסינן ת"ר בפסח קורין בפרשת מועדות כו'. צרייתא שלימה היא עד ושאר כל ימות החג קורין צקרצנות החג אלל צשצלי הגמרא אפסיקיה לפרש צכל מועד יום ציוס מה תיקנו האחרונים שנהגו לעשות צ' ימים לקרות ציוס שני לפי שהצרייתא נשנית צארך ישראל שאין עושין י"ט אלל יום אחד: בפסח גלגל. ציהושע (א): ושאר כל ימות הפסח סימן מאפ"ו. "משכו וקחו לכם ללחם" אלס כסף תלוה את עמי פסל לך וידצר צשצנעלותך (ד) ויום טוב שני קורין ציוס ראשון שור או כשצ: ויהי בשלח פרעה. לפי צציוס ז' של פסח אמרו שירה על היס: ומפטירין וידבר דוד. שהיא שירה כמותה ומדצר צה מיליאת מצרים עלה עשן צצפו וגו' וישלח חליו ויפילס וגו'^(ט): עוד היום. לפי שפלתו של סנחריב צליל פסח היה^(ט): ומפטירין בחבקוק. שמדצר צמתן תורה חלזה מתימן יצוא צמתן תורה^(ט) (ה): במרכבה. דיחזקאל על שם שנגלה צסיני (ו) צצוצו רצצות אלפי שנאן^(ט): והאידנא דאיכא תרי יומי עבדינן בתרוייהו וציפכא. דקאמרי אחריס דלינהו צתראי לתנא קמא צחדש השלישי ומפטיר צמרכצה ציוס הראשון קרינן להו ודקאמר תנא קמא צעלרת שצעה שצעות ומפטירין צחצקוק קרינן ציוס השני וציפכא דמתן תורה צששי צציון^(ט): הבן יקיר י אפרים. משוס (ו) זכור אזכרנו רחם ארחתנו: מפטירין בחנה. לפי שפקידתה היתה צרלש השנה^(ט) ועקידת ילחק מזכירין כדי שזכר לנו היום צמספט: כי כה אמר רם ונשא. ואמר סולו סולו שמדצר צמדת התצונה הלל זה לוס הצתרהו (ישעיה נח): קורין בעריות. שמי שיש עצירות צילו יפרוש מהן לפי שהעריות עצירה מצויה שנפשו של אדם מתמדתן וילרו תוקפון^(ט): הגה יום בא לה'. דכתיב ציה לחוג את חג הסוכות: ויקהלו. על שם שחונכת הצית היתה צלוחה אקסיפה וצחג הסוכות: קורין כל הבכור. אלל שמתחילין עשר תעשר לפי שיש צלוחה פרשה מלות וחוקים הרצה הנהוגות צחג צלוחו זמן שהול זמן אקסיף ועת שהענייס נריכין לאסוק מאלל לציתם ועוד יש צלוחה פרשה מלות מעשר עני^(ט) ומלות נמון תמן ופתוח תפתח והענק תעניק לעצד עברי ושילות חפשי והעצט תעצטנו: ויהי ככלות שלמה. על שם ציוס השמיני שלח את העס: מקרא קרינן ראה אתה. שיש שם מלות שבת ורגלים וחולו^(ט) של מועד דכתיב את חג המלות תשמור ומכלן למדנו איסור מללכת חולו של מועד צמסכת חגיגה (דף יט): בעצמות היבשות. שילאו ממצרים לפני הקן^(ט): ביום בא גוג. והיא המלחמה האמורה צזכריה צנהה יום צל לה': נרות דזכריה. רני ושמחי על שם רלמי ונהה מנורת זהב כולה וגו': נרות דשלמה. ויעש חירוס [וגו'] ואת המנורות חמש מימן וגו':

ברכות וקללות^(ט) אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את כולן בשני ובחמישי בשבת^(ט) במנחה קורין כסדרן ואין עולים להם מן החשבון שנאמר (ט) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל משה את מועדי ה' אל בני ישראל. אכולה מתני קאי ללמוד מכלן שמנחה לקרות ציוס המועד מעניני המועדות: גמ' הכי גרסינן ת"ר בפסח קורין בפרשת מועדות כו'. צרייתא שלימה היא עד ושאר כל ימות החג קורין צקרצנות החג אלל צשצלי הגמרא אפסיקיה לפרש צכל מועד יום ציוס מה תיקנו האחרונים שנהגו לעשות צ' ימים לקרות ציוס שני לפי שהצרייתא נשנית צארך ישראל שאין עושין י"ט אלל יום אחד: בפסח גלגל. ציהושע (א): ושאר כל ימות הפסח סימן מאפ"ו. "משכו וקחו לכם ללחם" אלס כסף תלוה את עמי פסל לך וידצר צשצנעלותך (ד) ויום טוב שני קורין ציוס ראשון שור או כשצ: ויהי בשלח פרעה. לפי צציוס ז' של פסח אמרו שירה על היס: ומפטירין וידבר דוד. שהיא שירה כמותה ומדצר צה מיליאת מצרים עלה עשן צצפו וגו' וישלח חליו ויפילס וגו'^(ט): עוד היום. לפי שפלתו של סנחריב צליל פסח היה^(ט): ומפטירין בחבקוק. שמדצר צמתן תורה חלזה מתימן יצוא צמתן תורה^(ט) (ה): במרכבה. דיחזקאל על שם שנגלה צסיני (ו) צצוצו רצצות אלפי שנאן^(ט): והאידנא דאיכא תרי יומי עבדינן בתרוייהו וציפכא.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב הונא אמר רב ראש חדש: (ב) רש"י ד"ה קורין כסדרן. צענין סדר הפרשיות ואין עולה להן מן החשבון וכו' ובשני ובחמישי ותנאי פליגי בה וכו' ובחמישי הס"ד ואל"כ מה"ד שנאמר: (ג) ד"ה צפסו נגלל ציהושע בעת ההיא הס"ד: (ד) ד"ה ושאר כל ימות הפסח וכו' צשצנעלותך וביום שני קורין משכו וביום ראשון שור כלל ומינח טוב נמתק: (ה) ד"ה ומפטירין בחבקוק וכו' צמתן תורה משמחי הס"ד: (ו) ד"ה צמרכצה וכו' שנגלה צסיני ברכב רבותים אלפי שנאן: (ז) ד"ה הבן יקיר לי אפרים משוס דכתיב ביה זכור וכו' ארחתנו דקמיירי בזכרונות הס"ד ואל"כ מה"ד ומפטירין וכו' צרלש השנה הס"ד ואל"כ מה"ד והאלמים נסה את אברהם. ועקידת ילחק מזכירין כדי שיזכור לנו עקידתו היום צמספט: (ח) תופ' ד"ה והאידנא וכו' אלל ציוס

(א) עיין מסכת סופרים פ"ז ה"ז ותוס' ברכות דף יח. ד"ה למחר, (ב) יהושע ה, (ג) מלכים ב כג, (ד) שמות יג, (ה) שמואל ב כב, (ו) דברים טו, (ז) ישעיה י, (ח) דברים טו, (ט) חבקוק ב, ג, (י) שמות יט, (יא) יחזקאל א עיין לעיל כה. ושם בתורה אין מפטירין, (יב) וקרא כג, (יג) ירמיה לא, (יד) בראשית כא, (טו) שמואל א' א, (טז) בראשית כב, (יז) וקרא טז, (יח) ישעיה נו, (יט) וקרא יח, (כ) יונה א-ד, (כא) נע' מוס' ר"ה לב ד"ה ממחיל, (כב) זכריה יד, (כג) מלכים א' ח, (כד) שם ט, (כה) שם ח, (כו) שמות לג, (כז) יחזקאל לו, (כח) שם לח, (כט) זכריה ד, (ל) מלכים א' ז, (לא) שמות יד, (לב) במדבר כח, (לג) ישעיה טו, (לד) שמואל א' כ, (לה) וקרא כו, (לו) לקמן ע"ב, (לז) עיין מכילתא בשלח פ"ג, (לח) שמות רבה פ"ח, (לט) ע"ז ב, (מ) תהלים סח יח, (מא) שבת דף פו: ע"ש ועיי' מג"א סי' תעד ומחה"ש שם, (מב) ר"ה יא, (מג) חגיגה דף יא, (מד) סנהדרין דף סב, (מה) בעמוד זה, (מו) עיי' תענית כו, (מז) ועיין חכמת שלמה בסימן תרכ"ב ס"ב, (מח) יהושע א א, (מט) לעיל דף ל, (נ) עיין לעיל דף כט, (נא) נע' רש"א].

תורה אור השלם

יקח שחר: [דברים י, יז] ופגלים ואתחיות לב נדבאים: [ישעיה נג, טו] וישירו לאלהים זמרו שמו סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלוזו לפניו: [תהלים סח, ה] אבי יתומים [דנן אלמנות אלמים במעון קדשו: [תהלים סח, ו]

(א) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל: [ויקרא כג, טו] (ב) כי יי' אלהיכם הוא אלהי האלמים ואלדי האלמים האל הגדל הגבר והגורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחר: [דברים י, יז] (ג) עושה משפט יתום ואלמנה ואתה יאהב גר לתת לו לחם ושמלה: [דברים י, יח] (ד) כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדבאים: [ישעיה נג, טו] (ה) ישירו לאלהים זמרו שמו סלו לרכב בערבות ביה שמו ועלוזו לפניו: [תהלים סח, ה] (ו) אבי יתומים [דנן אלמנות אלמים במעון קדשו: [תהלים סח, ו]